

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratr[is] Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Septima est impietas reprobande sententiationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Bernio De passione dñi

esset q̄ esset fili⁹ dei ⁊ sic enorme factum
fecisset eū pumiendo ⁊ illudendo. Et ideo
volēs de h̄ secreto. Inqrere ingressus est p̄
torū cū ielu: nec iam amplius interroga/
uit qd̄ fecisti: s̄. Ihs es tu: q̄rem an b̄eret
originē diuinā vel h̄ianā. Je⁹ autē nō de
dit ei r̄sum: q̄ cū cēt idolatra generatio
nē diuinā accipere nō potuisset. Dic ḡ pi/
latus. Dibi nō loq̄. Dirabat vtq̄ pi/
lat⁹ dī ei⁹ raciūnitate cū cēt in pūcto li
beratōis vel cōdēnatōis. T̄m̄c. Nescis
q̄ p̄tātē habet crucifigere tē: ⁊ p̄tātē ha
beo dimittere tē. O pilate tua te voce co
arras: tua te snia dānas. Si em̄ tortū in te
positiū elt: q̄re innocentē in q̄ nullā causam
inuenis nō absoluī. Et qm̄ pilat⁹ gloria
baf de sua p̄tātē: iō r̄ndit Iēsus ad rep̄l/
mendā ei⁹ iactantia dī. Nō b̄eres p̄tātē
aduersum me v̄lā n̄lī tibi datū cēt delup
ses cōcessara cēlare ⁊ p̄missum a deo a q̄
est oī p̄tātē. Et ex h̄ arguit ei⁹ p̄tātē q̄
neq̄ a deo neq̄ cesare accept p̄tātē cō
dēnādi innoxios. Et q̄ pilat⁹ gētilis erat
⁊ superioris p̄tātē timore agebat. iō dī
ei⁹ p̄op̄fea q̄ me tradidit tibū: mal⁹ p̄tātē
habet: q̄r̄ vice iudei ex iniūdīa ip̄m̄ tradit/
derat. Erinde ḡ q̄rebāt pilat⁹ dimittere
eū: q̄r̄ t̄z̄ h̄ altut⁹ videbat q̄ ch̄is cōu/
cerat eū de p̄tō si cōdēnāret eū dimittere.
re: iō nūc aio ūtāt̄ q̄rebāt hoc facere. Ju
dei vero hoc intelligētes ip̄i timorē inge/
rūt de iniūdīa cesaris. d. Si h̄ic dimittis
nō es amic⁹ cesaris. Ois em̄ q̄se regē fai/
ctis: tradicit cesari. Videlēs em̄ q̄ pilat⁹
nō curabat de accusatiōe cōtra ch̄im̄ quā
afferebāt secūdū legē s̄fā: iō cōuertunt se
ad accūfandū alio mō dī quo magis tan/
geretur cor pilat⁹: q̄ p̄sideret h̄ierusalem
ad defendendū iura romanorum q̄ ordinave/
rang ⁊ aullus fieret rex in Quacūg regio/
ne nisi de eō p̄b̄placito: alias morte pu/
niens. Pilatus autē cū audisset hos ferme/
nes: magis timuit. Chr̄y. Facile de uata a
tūsticis q̄ in causis nō deū h̄ boiem timet
Tūmor app̄e inordinatus p̄ualuit in pila/
to ex trib⁹ sic in iudicib⁹ iniq̄s assoler. Pri/
mū erat amor offici⁹ quod ab imperato/
re cōcessum amittere timebat. Secūdūz
erat fauor pop̄lū iudaic⁹ quē amittere nole/
bat. Tertiū est cupiditas p̄mij p̄missi q̄
p̄iuari metuebat. Multū velut alter Pi/
latus p̄dictis tribus innūteres ventūdati
sūt: vt faciant malū. Nam favere querū
p̄ncipibus ⁊ dñis ⁊ cū sine p̄cio vt in plū
ribus offici⁹ nequeat h̄erē: studēt potius
marsup̄jū implendis q̄ innocentū causis
defendendis. His sp̄ualiter dici p̄t̄ illud
Apōc. viiij. Qe ve ve habitantib⁹ in terra
q̄ defecdit ad vos diabol⁹. T̄m̄s itaq̄
pilatus q̄literūq̄ facere aliqd̄ qd̄ appa/
rere posset cēt h̄ honorē cesaris: adduxit ie/
sum foras extra p̄torū ⁊ sedis p̄ tribunā/
li. i. tribunalī loco q̄ dī lithostrotos ali/
thos qd̄ ē lapis: ⁊ stratos qd̄ ē statuās/
mū pilat⁹: id locus hebraice dī gabba/
tha. l. collis suē sublimitas excoacerato
ne lapidū. Erat em̄ locus sublimis vario
lapide stratus. Tūc ergo pilatus fusse
suz listi in iudicio: ⁊ dixit iudeis. Ecce rex
vester. Ironice loq̄ q̄si dī. mirū est q̄ h̄uc
homine sic flagellatu ⁊ abiectū dicit; vñr
pare sibi regnū. Erubescere debetis q̄ eū
ē regē formidatis. Judei autē quasi furis
dicebant. Tollē tolle crucifige. q̄: granis
est nobis ad vidēdū. Pilat⁹ autē timorem
quē sibi de cesare ingerebāt superare cona/
tur: ⁊ allegans in ch̄ri crucifixione: eō p̄ ve
re cūdū: ⁊ fusionē q̄si lūbsannādo dī. Re
gem vñr crucifigā: q̄si dicat nō est honor
vester q̄ ille q̄ dī ēē rex vester sic p̄renna/
tur ⁊ morte sic abiecta moria. R̄nderūt
p̄tātēs. Nō habem⁹ regē nisi cesare. d.
De lyra. p̄ hoc pat̄z ⁊ tātūm̄ fuerūt obſi/
nati in morte ch̄i ⁊ p̄ eius p̄curatiōe se/
iōs subiecerūt p̄petue seruituti romano/
ru. Unū p̄ hoc ingerebāt iudei pilato ite/
rū timorē de indignatione cesaris. Patet
itaq̄ iudei excecati p̄ inuidia dñm̄
abnegauerūt corā pilato ⁊ eū crucifigi in
stantissime petierunt.

Septima est impietas
reprobāde sentētātōis. Pilat⁹ em̄ timo/
re deuictus videns q̄r̄ nibil p̄ficeret s̄ ma/
gis tumult⁹ fieret: accepta q̄ lauit man⁹
bui⁹. i. ab effusiōe sanguinis ei⁹. Eos vi/
deritis. O pilate pilare mētiris dicēdo te
sent eū ⁊ q̄ innocentē erat: ⁊ tūm̄pe. dixisti q̄

dedolorosa crucifixioe xxxvii

poteras tu liberare. Remig. Dous erat apud antiquos ut cum vellat quod se offendere in munere ab aliquo criminis accepta auctoritate manu corpora populo. Hiero. Iudex ergo cogit et dicit ferre sententiam non danat oblatum sed arguit offertes: iustus est punitus enim qui crucifiguntur. Secundus: vos videlicet q.d. Ego minister legum sum, vox vestra sanguinem fundit. Secundus. Et respondens universus populus dicit. Sanguis eius super nos et super filios nostros. Perseuerat usque in presentem die hec impunitatio super iudeos et sanguis domini non auferitur ab eis. Hec Hiero. Quod pessimam hereditatem reliquerunt iudei filii suis. Tertius dicit. et singulis lunationibus patiens fluxum sanguinis. Ps. Percessit eos das in posteriora et oppositorum semper dedit illis. Et quod est in sanguine quem super se repererat non potest exoluere. Tertius sicut et erunt usque in fine lecti serui christianorum. Audies igit pilatus quod Christus super eum recipenter et celari se cohereret esse subiectos vice timore cesarum et fauore induit populi cui perat: in iusticiam. Otra conscientiam suam dedit crudelissimam suam de morte in occidendo, et per suam diffinituam tradidit ei christum ut crucifigeret. O christiana misericordia! Adolere et pati amicos innocentissimos domino nostro sic iustitiae proboscideano. Qui ei patitur iuste iudicato: nulle iudicatio regnabit. O Iesu bone et sincero amore nos dilexit qui iniusta mortis suam ferre volueristi ut nos a iusta mortis eterne suia liberas. O christiana diligite christum in his sentientiis vobis quod est in christo Iesu.

Quintus est consideratio dolorose crucifixionis. Ubique sic trandi sunt et in corde sentiendi septem christi dolores.
Primus est dolor expiatorius eductiois. Secundus est dolor amaricatiue portatiois. Tertius est afflictione deluvatiois. Quartus est virtutatiue situatiois. Quintus est illusione partitiois. Sextus est confusione derisiois. Septimus est imperatiue quiciatiois.

In primis est dolor exprobativae eductiois quod vice exprobaribilis educitur est extra ciuitatem ut crucifigeret. Fuit autem hec eductio exprobaribilis principie propter tria. Primum ratio onoris ipositi. Data est et sua spoliisque dñm clamante pur

purea quod fuerat induitus: et vestimentis suis propriis eum reinduerunt ut sic duceretur ad mortem magis cognoscere investe pectora: et super eius humeros la doloribus fatigatos imposuerunt crucem duram et onerosam. Erat autem crucis quindecim pedum in longitudine: ut brevis in his. Quod mesta tunc erat in me et dolerefecta quam propter populi multitudinem appropinquare non poterat. Tertio dicunt alii et verisimile est quod celeriter iungit via alia breviora cum sociabiliis et iugis ut alios precedes posset ei aliis quantulam appropinquare. Cum autem extra portam ciuitatis in occursum vias cum obviis breves cernens eum sic oneratus per angustias cordis quam semimortua facta cinctus ei sibi dicere poterat: nec dominus sibi acceleraret ab his quod euocebatur. Quod vero utriusque meritis: quanto angustia: quanto dolentes etiam gemetes ibant secundum mulieres sufflantes dominum gloriosum quem etiam deinde per dolore in terra corrueisse. In illo autem loco in quo sic in terra corrueit postmodum in hunc rei meorum etiam a fidelibus constructa est capella quae sancta maria de gloriosa nuncupatur. Jesus autem videlicet mater sic desolata fatigatus et fractus et precedentie afflictione debilitatus iam amplius crucem portare non poterat. Credo quod domina mater eius liberetur eam portare et si potuisset. Deposuit enim dominus crucem ut pauperem. Quod videtis illi maledicti ministri satane nolentes quoniam modo differre forte timentes ne pilatus sententiā revocaret coegerunt simonem cyrenensem dictum a cyrena ne ciuitate libye: patrem alexandrinum rufum discipulorum domini: de villa veniente et eumque ad civitatem ut crucem portaret post iesum usque ad crucifixionis locum. Nam ut dicit Augustinus. Nullus alius acceptabat crucem basilarum: eo quod lignum detestabile putabatur. Secundo responde locum: quod in ciuitate hierosolymitana erat caput rotius indee: quod secundum doctores factum est multiplici ratione. Primum quod hierosolyma legitur a deo electus ad sacrificia sibi offerenda. Legaliter autem sacrificia figurabantur christi passione quod est verum sacrificium. Juxta illud Epistola. v. Tradidit semetipm oblationem oblationem deo in odore suavitatis. Secundo quod hoc maxime queriebat humiliati eius: ut scilicet turpissimum mortis genere elegit: scilicet mortem crucis: ita etiam in loco tamquam celebriter mortem pati non recusauit Leo papa servus dei episcopus. Qui seruus formam suscepit bethleem pele-

EE 3